

Studegiar a las scolas autas universitaras en Svizra

■ Il stgalim terziar cumpiglia il studi ad ina scola auta (universitads, SPF, scolas autas spezializadas) e la furmaziun professiunala superiura (scolas spezializadas). Tar l'incarica da prestaziun da las scolas autas tutgan la scolaziun e la furmaziun supplementara, la perscrutaziun ed il svilup sco er la furniziun da servetschs per terzas persunas. La Svizra enconuscha trais tips da scolas autas:

Scolas autas universitaras: Las scolas autas universitaras en las scolas autas academicas tradiziunals. Tar quellas appartegnan las universitads chantunals e las scolas politecnicas federalas (SPF). L'admissiun vegn reglada sur in attestat da maturitad gimnasiala (autras vias d'admissiun en pussaivlas).

En il center da la scolaziun stat la scienza. In studi da doctorat u in program da studi per in

PhD po mo vegnir absolvi ad ina scola auta universitara.

Scolas autas spezializadas: Las scolas autas spezializadas en vegnidas fundadas a partir dals onns 1990. Ellas amplifitgeschan la purschida da las scolas autas cun scolaziuns e cun studis che s'orienteschan ad ina professiun. Ellas porschan ina scolaziun che sa basa sin la scienza e ch'è orientada a la pratica. L'admissiun vegn reglada sur in attestat federal da maturitad professiunala (autras vias d'admissiun en pussaivlas).

Scolas autas da pedagogia: Las scolas autas da pedagogia en responsablas per la scolaziun e per la furmaziun supplementara da las persunas d'instrucziun; ellas appartegnan tipologicamain a las scolas autas spezializadas, ma ellas vegnan manadas auter. L'access regular è in attestat da maturitad gimnasiala.

Scolas autas universitaras

En Svizra datti dusesch scolas autas universitaras reconuscidas: diesch universitads chantunals e duas scolas politecnicas federalas (SPF). Las scolas autas universitaras en las scolas autas academicas tradiziunals che fan en emprima lingia perscrutaziun da basa – cuntrari a las scolas autas spezializadas cun lur perscrutaziun che s'orientescha oravant tut a l'applicaziun.

Las Universitads da Basilea, da Berna, da Lucerna, da Son Gagl e da Turitg sco er la Scola politecnica federala da Turitg (SPFT) sa chattan en la Svizra tudestga. L'Universitad da Friburg sa chatta en il chantun biling Friburg (franzos e tudestg). En la Svizra franzosa en domiciliadas las Universitads da Genevra, da Losanna e da Neuchâtel sco er la Scola politecnica federala da Losanna (SPFL). En il chantun talian Tessin datti l'Universitad da la Svizra taliana (Lugano).

Las scolas politecnicas federalas da Turitg (SPFT) e da Losanna (SPFL) porschan studis sin il champ da las ciencias naturalas, da las ciencias tecnicas e da l'architettura sco er da l'informatica e d'ulteriurs secturs spezial.

Cundiziuns d'admissiun a scolas autas universitaras

Las universitads chantunals e las Scolas politecnicas federalas (SPF) pretendan sco

cundiziun d'admissiun ad in studi da bachelor in attestat da maturitad gimnasiala u in attestat equivalent sco er che la studenta u il student sappia la lingua d'instrucziun. La scola auta respectiva fixescha las cundiziuns d'admissiun concretas.

L'access ad in studi da master premetta in studi da bachelor ch'è vegni terminà cun success. Il studi da master pon ins cumenzar a la medema scola auta universitara u ad in'otra. Da princip è er pussaivel da midar la direcziun da studi. La scola auta universitara admettent po pretender avant l'admissiun che la studenta u il student s'acquista ulteriuras enconuschientschas ed abilitads.

In studi da master ch'è vegni absolvi cun success e l'ademplement d'ulteriuras cundiziuns garanteschan l'admissiun ad in studi da doctorat. L'admissiun è chausa da la scola auta universitara. Sche la qualificaziun scientifica è suffizienta, èsi pussaivel da far in doctorat er cun in diplom da master d'in auter tip da scola auta.

Scolaziun e diploms a las scolas autas universitaras

En connex cun la creaziun d'in sistem da scola auta europeic cuminaivel è vegni introduci a partir da l'onn 2001 in model da studi da dus stgalims cun ils diploms da bachelor e da master tenor Bologna per las scolas autas universitaras svizras. Dapi il semester d'atun 2007/2008 cumenzan tut las principiantas e tut ils principiants lur studi ad ina scola auta universitara en in program da bachelor. Per il studi da bachelor en necessaris 180 puncts dal Sistem europeic da transferiment da credits academic (ECTS). In studi a temp cumplain dura per regla 3 onns. Per il studi da master en necessaris ulteriurs 1,5 fin 2 onns da studi a temp cumplain resp. 90 fin 120 puncts dad ECTS.

In doctorat pretenda ina vasta lavur da perscrutaziun persunala. El prepara per in'activitad orientada a la perscrutaziun

er la furmaziun supplementara. Dapi ils onns 1990 han tut las scolas autas universitaras posts da furmaziun supplementara ch'èn responsabls per la realisaziun da curs e da studis correspondent. Tar ils studis da furmaziun supplementara tutgan ils studis da MAS (Master of Advanced Studies), da DAS (Diploma of Advanced Studies) e da CAS (Certificate of Advanced Studies). Las scolas autas universitaras dattan a las participantas ed als participants ils diploms respectivs (MAS, DAS, CAS).

Immatriculaziun

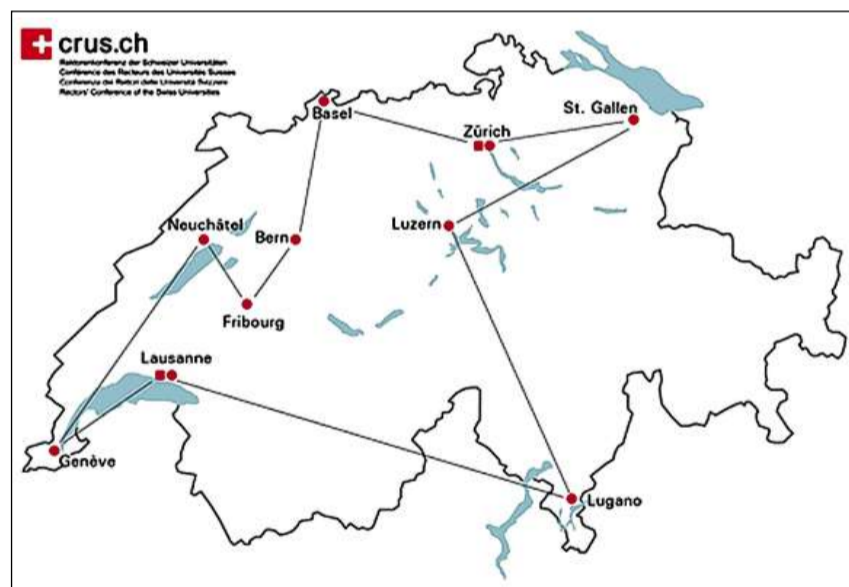
L'immatriculaziun vegn fatga directamain a l'universitad correspondent (cun excepziun dal studi da medischina). Per la gronda part da las facultads en las cundiziuns e las pretensiuns generalas regladas sin plaun naziunal. Sin la pagina d'internet da la Conferenza dals recturs da las universitads svizras (CRUS) chattan ins las adressas da las universitads (cf. chascha).

Tge è auter tar il studi da medischina? Il dumber da las plazzas per in studi da medischina umana, d'odontologia u da medischina veterinarà è limità e mida dad onn ad onn. I sto vegnir fatg in test che decida davart l'admissiun al studi da medischina.

Stipendis ed emprests da daners per la scolaziun

Chantuns, fundaziuns e fonds privats pon sustegnair finanzialmain persunas en scolaziun. Studentas e students svizzers e persunas svizras en scolaziun pon dumandar contribuziuns da sustegn unicas u periodicas per lur scolaziun. I vegn differenzià tranter stipendis che na ston betg vegnir pajads enavos ed emprests da daners che ston vegnir restituids.

Ils posts chantunals da stipendis en responsabls per dumondas en connex cun la finanziaziun da la scolaziun. Ultra da quai disponan els d'adressas da fundaziuns e da fonds privats che porschan sustegn finanzial.

Las universitads svizras en survista.

che po avair lieu en il champ universitar u extrauniversitar e qualifitgescha per surpigliar incumbensas e funcziuns professiunals pretensiusas. Tgi che doctorescha, scriva ina dissertaziun. Il titel da docter po vegnir concedi mo dad ina scola auta universitara. Cun il grad da docter obtengan ins il titel dr. (...); a quest titel correspunda la translaziun englaisa PhD.

Tar l'incumbensa da las scolas autas universitaras tutga – ultra da la scolaziun –

Process da Bologna

Il Process da Bologna è in process complessiv per renovar la furmaziun da scola auta. Ses intent è quel da crear in spazi europeic da scola auta sco er da rinforzar la competitivitad da l'Europa sco lieu da furmaziun. La refurma è vegnida lantschada l'onn 1999 cun las suandantas finamiras: crear in sistem da certificats e da diploms bain chapibels e cumparegliabels, crear in sistem da studi da dus stgalims (bachelor/

Edifizi principal da l'Universitad da Turitg.

KEYSTONE

master), introducir in sistem da credit (ECTS), promover la mobilitad ed eliminar obstachels per la libra circulaziun, promover en Europa la collavuraziun en la garanzia da qualitat ed en l'evaluaziun.

La Svizra ha sutscrit la Decleraziun da Bologna l'onn 1999. Quai ha gi per consequenza che tut las scolas autas svizras (universitads, SPF, scolas autas spezializadas, scolas autas da pedagogia) han renovà fundamantalmain lur structuradas ed ils cuntegns da lur studis. Tranter auter en las furmaziuns fundamentalas d'in stgalim ch'èn vegnidas pratitgadas a las scolas autas universitaras (studi a temp cumplain da 4 fin 5 onns; terminaziun: licenziat/diplom) ed a las scolas autas spezializadas/scolas autas da pedagogia (studi a temp cumplain d'almain 3 onns; terminaziun: diplom) transferidas en in sistem da dus stgalims cun diploms da bachelor e da master.

Sistem europeic da transferiment da credits academic (ECTS)

Las prestaziuns da studi a scolas autas vegnan qualifitgadas tenor il Sistem europeic da transferiment da credits academic (ECTS). L'ECTS è in sistem reconuschì en l'entira Europa per metter a quint, per transferir e per accumular prestaziuns da studi. Ils puncts dad ECTS reflecteschan il pensum da lavur quantitativ che sto vegnir absolvi per cuntanscher las finamiras d'in tscher studi. Las finamiras vegnan per regla fixadas en furma da resultats d'emprender e d'abilitads che ston vegnir acquistadas.

In punct dad ECTS stat per 25 fin 30 uras da lavur. In onn da studi cumplain correspunda a 60 puncts dad ECTS. Per obtegnair il diplom da bachelor en necessaris 180 puncts dad ECTS, per obtegnair il diplom da master ulteriurs 90 fin 120 puncts dad ECTS.

Ils puncts dad ECTS vegnan concedids mo, sche las studentas ed ils students han prestà avunda. Las prestaziuns vegnan controlladas tranter auter cun examens a bucca u en scrit, cun referats u cun lavurs en scrit e.u.v.

Perscrutaziun

Sper la scolaziun fa er la perscrutaziun part da las incumbensas da basa da las universitads. En il rom da la lescha da perscrutaziun è la Confederaziun la promotura publica lunschor la pli impurtanta da la perscrutaziun scientifica en Svizra.

Il Fond naziunal svizzer per la perscrutaziun scientifica (FNS) e la Cumissiun per tecnologia ed innovaziun (CTI) èn sin plaun federal las instanzas da contact las pli impurtantas per dumondas da la perscrutaziun. La competenza per il FNS ha sin plaun federal il Secretariat da stadi per furmaziun e perscrutaziun (SFP); per la CTI è competent l'Uffizi federal da furmaziun professiunala e da tecnologia (UFFT).

Las paginas d'internet dal FNS e dal SFP infurmeschan davart la perscrutaziun naziunala ed internaziunala. Perscrutaziun da basa vegn fatga en Svizra cunzunt a las scolas autas universitaras. Las scolas autas professiunals perencunter sa concentreschan sin la perscrutaziun applitgada e sin il svilup applitgà ed han la finamira da crear stretgas relaziuns tranter ils laboratoris da las scolas autas e da l'economia.

La perscrutaziun en Svizra vegn finanziada per passa dus terzs da l'economia privata. Ils secturs da perscrutaziun ils pli impurtants da quella en la chemia, l'industria farmaceutica, l'electroindustria e l'industria da metal.

Tscherna dal rom da studi

www.crus.ch è la pagina d'internet da la Conferenza dals recturs da las universitads svizras. La pagina porscha las adressas ed infurmaziuns cumplexivas davart tut las universitads en Svizra e respunda dumondas areguard l'admissiun, ils custs e la mobilitad. Las scolas autas universitaras porschan in vast spectrum da studis. Ma betg tut las universitads offreschen ils medems studis ed ils medems roms. Perquai cuntegna il portal ina banca da datas che mussa per tge studi ch'ins po s'immatricular nua.

Designaziun e scursanida dals titels obtegnids

Bachelor of Theology	B Th	Bachelor of Engineering	B Eng
Master of Theology	M Th	Master of Engineering	M Eng
Bachelor of Law	B Law	Bachelor of Medicine	B Med
Master of Law	M Law	Master of Medicine	M Med
Bachelor of Arts	B A	Bachelor of Dental Medicine	B Dent Med
Master of Arts	M A	Master of Dental Medicine	M Dent Med
Bachelor of Science	B Sc	Bachelor of Veterinary Medicine	B Vet Med
Master of Science	M Sc	Master of Veterinary Medicine	M Vet Med

Ils titels da bachelor e master che vegnan surdads en Svizra.

La presentaziun:

Dossier «Furmaziun universitara»

Dapli infurmaziuns:

chatta.ch/?hiid=2140
www.chatta.ch